

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування

Факультет управління, економіки та права

(назва факультету)

Кафедра права

(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-
виховної роботи

Віталій Боярчук

«_____» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Земельне та аграрне право України

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Львів 2024

Робоча програма дисципліни «Земельне та аграрне право України» для студентів спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання.

Розробник: д.е.н., проф. Грешук Г.І.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри права.

Протокол від 28 » серпня 2024 року № 2

Завідувач кафедри _____ Грешук Г. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії (ради) факультету управління, економіки та права.

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова методичної комісії _____ Ковалів В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Ступінь вищої освіти «Бакалавр»

Спеціальність **081 «Право»**

(шифр і назва)

Характеристика навчальної дисципліни: *нормативна*

Кількість кредитів - 9

Загальна кількість годин – 270

Індивідуальне науково-дослідне завдання: курсова робота
(назва)

Вид контролю: іспит, іспит

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 3 год. в 3 семестрі, 3 год. в 4 семестрі.

2. Програма навчальної дисципліни

I. Земельне право

ТЕМА 1. Поняття принципи та предмет земельного права. Місце земельного права в системі національного права.

Земельне право України як юридична наука та самостійна навчальна дисципліна. Земельне право – невід’ємна частина національного права України. Зв’язок земельного права з іншими галузями права.

Основні етапи розвитку земельно-правових відносин в історії Української держави та права. Розвиток земельно-правових відносин в Україні на сучасному етапі.

Система та методи правового регулювання земельних відносин у відповідності до чинного законодавства України. Джерела земельного права.

Зміст земельних відносин, що регулюються земельним правом. Загально-правові та спеціальні методи регулювання земельних відносин. Джерела земельного права, їх наукове значення.

ТЕМА 2. Загальна характеристика земельних правовідносин

Поняття та види земельних правовідносин. Склад земельних правовідносин. Підстави виникнення, зміни чи припинення земельних правовідносин. Форми власності на землю в Україні, їх закріплення у нормативно-правових актах та офіційне тлумачення.

ТЕМА 3. Земля – об’єкт права державної та комунальної власності. Інститут права державної власності на землю, його основні складові частини. Право державної власності на землю. Земля - об’єкт власності територіальної громади. Право комунальної власності на землю та механізми його реалізації.

ТЕМА 4. Правове регулювання управління в галузі використання та охорони земель.

Поняття управління та контролю в галузі використання земельного фонду. Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування щодо використання земельних ресурсів. Повноваження органів управління та обліку земельних ресурсів України.

ТЕМА 5. Правова охорона земель. Плата за землю.

Поняття, зміст правової охорони земель в Україні. Організаційно-правові та соціально-економічні засади охорони земель в Україні. Контроль за охороною земель. Нормативно-правові акти, що регулюють охорону земель в Україні. Сучасні екологічні проблеми у сфері використання земельного фонду України та шляхи їх подолання.

Система оподаткування земельних ділянок. Використання коштів державного або місцевого бюджету. Механізми справляння плати за землю. Звільнення від плати за земельні ділянки.

ТЕМА 6. Загальна характеристика права власності на землю.

Правове походження приватної власності на землю. Визначення прав власності на землю. Юридичні права громадян України щодо володіння, користування й розпорядження землею. Порядок набуття та припинення права приватної власності на землю. Порядок передачі земельних ділянок у приватну власність громадян. Придбання земельних ділянок у приватну власність. Інші цивільно-правові дії у відношенні до землі; передача у спадщину, купівля-продаж земельних ділянок, міна, земельна застава (іпотека). Документи, що посвідчують право приватної власності на землю, порядок їх, оформлення та реєстрації.

ТЕМА 7. Право користування землею. Оренда землі. Право земельного сервітуту.

Загальна характеристика правового інституту користування землею. Порядок та підстави надання земель у користування. Виникнення права користування земельною ділянкою. Документи, що посвідчують право користування землею. Підстави та порядок припинення права користування землею. Перехід права користування землею. Поняття, сутність та правова природа оренди землі. Об'єкти та суб'єкти оренди землі. Підстави набуття права на оренду землі. Суборенда земельної ділянки. Поняття, форми та умови договору оренди землі. Порядок укладення договору оренди землі та термін його дії. Орендна плата за землю. Права та обов'язки орендодавців та орендарів. Зміна, припинення, розірвання та поновлення договору оренди землі. Сутність права земельного сервітуту та його сучасне законодавче закріплення.

ТЕМА 8. Правове регулювання ринкового обігу земельних ділянок.

Правове забезпечення ринкового обігу прав на земельні ділянки. Юридична основа ринкового обігу земельних ділянок. Продаж земельних ділянок державної або комунальної власності або прав на них на конкурентних засадах. Вилучення земельних ділянок для суспільних потреб.

ТЕМА 9. Склад та цільове призначення земель України.

Відведення та зміна цільового призначення земель. Склад земель України. Поняття цільового призначення земель. Категорії земель за цільовим призначенням. Відведення та зміна цільового призначення земель. Наслідки порушення порядку встановлення та зміни цільового призначення земель.

ТЕМА 10. Правовий режим та порядок використання земель сільськогосподарського призначення.

Визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання. Поняття й види земель сільськогосподарського призначення. Пріоритетність земель сільськогосподарського призначення. Земельні ділянки державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, порядок їх приватизації. Земельні ділянки фермерських та особистих селянських господарств. Землі для садівництва та городництва. Право несільськогосподарських установ та організацій на землю.

ТЕМА 11. Правовий режим земель житлової та громадської забудови. Визначення та використання земель житлової та громадської забудови. Земельні ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і гаражного будівництва. Правовий режим земельних ділянок багатоквартирних житлових будинків.

ТЕМА 12. Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.

Склад та правовий режим використання земель природно-заповідного фонду. Землі оздоровчого призначення, склад та використання. Землі історико-культурного призначення. Землі лісгосподарського призначення та водного фонду. Особливості використання земель природоохоронного призначення.

ТЕМА 13. Порядок використання та правовий режим земель транспорту, зв'язку, енергетики, оборони.

Визначення земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони. Особливості користування землями промисловості. Особливості користування землями транспорту. Особливості користування землями зв'язку. Особливості користування землями енергетики. Особливості користування землями оборони. Суб'єкти, об'єкти та зміст права землекористування землями промисловості, транспорту, зв'язку та ін. призначення.

ТЕМА 14. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Вирішення земельних спорів. Системи правового регулювання земельних відносин у зарубіжних країнах. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства, поняття, підстави, мета. Дисциплінарна відповідальність за порушення земельного законодавства. Цивільно-правова відповідальність за порушення земельного законодавства. Адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства. Кримінальна відповідальність за порушення земельного законодавства. Порядок вирішення земельних спорів.

I. Аграрне право

ТЕМА 15. Предмет, метод, система та принципи аграрного права.

Поняття і предмет аграрного права. Особливість аграрного права як галузі права, науки та навчальної дисципліни. Характеристика методів і принципів аграрного права. Система аграрного права. Місце аграрного права в системі права України

ТЕМА 16. Джерела аграрного права.

Поняття і види джерел аграрного права. Зміст аграрного законодавства. Правові форми актів законодавства. Характерні ознаки аграрного законодавства. Конституція України – правова основа аграрного права. Підзаконні нормативні акти. Внутрішньо локальні акти як окреме джерело аграрного права.

ТЕМА 17. Аграрні правовідносини.

Поняття і особливості аграрних правовідносин. Види аграрних правовідносин. Характерні ознаки аграрних правовідносин. Внутрішні правовідносини : їх сутність, суб'єкти і зміст. Зовнішні аграрні правовідносини. Взаємозв'язок аграрних правовідносин із майновими, земельними, трудовими, соціальними та організаційно-управлінськими відносинами

ТЕМА 18. Суб'єкти аграрного права.

Поняття і види суб'єктів аграрного права. Суб'єкти аграрного господарювання за юридичним статусом, формою власності, правоздатністю та функціями, суб'єктним складом, способом утворення та формування статутного фонду та організаційно-правовою формою. Ознаки суб'єктів аграрного права. Основні кваліфікаційні ознаки сільськогосподарських кооперативів. Особливості правосуб'єктності аграрних підприємств. Створення і ліквідація суб'єктів аграрного господарювання. Способи реорганізації підприємств. Умови припинення діяльності суб'єктів аграрного господарювання.

ТЕМА 19. Правові засади державного регулювання сільського господарства.

Поняття і функції державного регулювання сільського господарства. Цілі, основні завдання і напрями Міністерства аграрної політики України. Методи і форми управлінської діяльності державного регулювання сільського господарства. Органи державного регулювання сільського господарства. Державні сільськогосподарські інспекції.

ТЕМА 20. Правовий статус окремих суб'єктів господарювання в сільському господарстві.

Правовий статус сільськогосподарських акціонерних товариств. Правовий Статус сільськогосподарських товариств з обмеженою відповідальністю. Особливості припинення діяльності сільськогосподарських товариств.

ТЕМА 21. Правове становище фермерських господарств.

Поняття та порядок створення фермерського господарства. Земельні і майнові відносини в фермерському господарстві. Правове регулювання господарської діяльності в фермерському господарстві.

ТЕМА 22. Правове регулювання ведення особистого селянського господарства.

Поняття та ознаки особистого селянського господарства. Правовий режим особистих селянських господарств. Державна підтримка особистих селянських господарств.

ТЕМА 23. Правове регулювання якості та безпечності сільськогосподарської продукції.

Поняття і зміст якості та безпечності сільськогосподарської продукції. Правове регулювання запровадження у виробництво сільськогосподарської продукції генетично-модифікованих організмів. Права та обов'язки виробників і продавців щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

ТЕМА 24. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення

Поняття земель сільськогосподарського призначення. Особливості суб'єктного складу у відносинах власності та користування землями сільськогосподарського призначення. Особливості набуття прав на земельні ділянки сільськогосподарського призначення.

ТЕМА 25. Відповідальність за порушення аграрного законодавства.

Поняття, види, об'єкти відповідальності за порушення аграрного законодавства. Поняття та процедура накладання дисциплінарної відповідальності осіб, зайнятих у сільськогосподарському виробництві. Зміст, суб'єкти та об'єкти матеріальної відповідальності за порушення аграрного законодавства.

ТЕМА 26. Аграрне законодавство країн – членів ЄС.

Сільське господарство України після вступу до СОТ. Загальна характеристика аграрного законодавства країн ЄС.

3. Результати вивчення дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Земельне та аграрне право України” здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання**:

ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального (в тому числі земельного та аграрного) і процесуального права.

ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі **компетентності**:

Загальні:

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові):

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, земельне та аграрне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини

3.1 Вимоги до знань та умінь

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: поняття, предмет, методи та принципи Земельного та аграрного права України, систему джерел цієї галузі, суб'єктів, об'єкти та зміст земельних правовідносин, права та обов'язки власників та користувачів земельних ділянок, форми права власності, поняття формування земельних ділянок та їх категорій;

Вміти: правильно застосувати норми земельного законодавства, чітко та лаконічно формулювати правову позицію щодо правових питань в усній чи письмовій формі; вміти розрізняти категорії земель, норми власності та користування, а також інші документи у сфері земельного законодавства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	С.р.		л	п	лаб	інд	с. р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	Рік підготовки 2 Семестр 3,4						Рік підготовки 2 Семестр3,4					
1. Поняття принципи та предмет земельного права. Місце земельного права в системі національного права.	4	1	2			2	4	1	1			2
2. Загальна характеристика земельних правовідносин	5	1	2			2	5	1	1			3
3. Земля – об'єкт права державної та комунальної власності.	8	1	2			6	8	1	1			6
4. Правове регулювання управління в галузі використання та охорони земель.	5	1	2			2	5	1	1			3
5. Правова охорона	5	1	2			4	5	1	1			3

земель. Плата за землю.												
6. Загальна характеристика права власності на землю.	5	1	2			4	5	1	1			3
7. Право користування землею. Оренда землі. Право земельного сервітуту.	9	1	2			6	9	1	1			7
8. Правове регулювання ринкового обігу земельних ділянок	5	1	2			4	5	-	1			4
9. Склад та цільове призначення земель України.	5	1	2			2	5	1	1			3
10. Правовий режим та порядок використання земель сільськогосподарського призначення.	6	1	2			4	6	-	1			5
11. Правовий режим земель житлової та громадської забудови.	8	1	2			2	8	1	1			6
12. Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.	8	1	2			6	8	1	1			6
13. Порядок використання та правовий режим земель транспорту, зв'язку, енергетики, оборони.	8	1	2			2	8	1	1			6
14. Відповідальність за порушення земельного законодавства.	9	1	2			2	9	1	1			7
Разом за 3 семестр	90	14	28			48	90	12	14			64
Іспит в 3 семестрі	30					30	30					30
Курсова робота в 4 семестрі	30					30	30					30
Разом за 3 семестр	150	14	28			108	150	12	14			124
15. Предмет, метод, система та принципи аграрного права.	6	1	4			2	6	1	1			4
16. Джерела аграрного права.	6	1	3			2	6	-	1			5
17. Аграрні правовідносини.	6	1	3			4	6	1	1			4
18. Суб'єкти аграрного права.	6	1	2			4	6	1	-			5

19. Правові засади державного регулювання сільського господарства.	6	1	3		4	6	1	1		4
20. Правовий статус окремих суб'єктів господарювання в сільському господарстві.	10	2	3		4	10	1	1		8
21. Правове становище фермерських господарств.	10	2	3		4	10	1	1		8
22. Правове регулювання ведення особистого селянського господарства.	10	2	2		4	10	1	1		8
23. Правове регулювання якості та безпечності сільськогосподарської продукції.	8	1	3		4	8	1	1		6
24. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення	12	2	2		4	12	1	1		10
25. Відповідальність за порушення аграрного законодавства.	6	1	2		4	6	1	-		5
26. Аграрне законодавство країн – членів ЄС.	4	1	2		2	4	-	1		3
За 4 семестр	90	16	32		42	90	10	10		70
Іспит в 4 семестрі	30				30	30				30
Разом за 4 семестр	120	16	32		72	120	10	10		100
Разом за 3 і 4 семестри	270	30	60		180	270	22	24		224
Усього годин	270	30	60		180	270	22	24		224

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Поняття принципи та предмет земельного права. Місце земельного права в системі національного права.
2	Загальна характеристика земельних правовідносин
3	Земля – об'єкт права державної та комунальної власності..
4	Правове регулювання управління в галузі використання та охорони земель.
5	Правова охорона земель. Плата за землею..
6	Загальна характеристика права власності на землю.
7	Право користування землею. Оренда землі. Право земельного сервітуту.

8	Правове регулювання ринкового обігу земельних ділянок
9	Склад та цільове призначення земель України.
10	Правовий режим та порядок використання земель сільськогосподарського призначення.
11	Правовий режим земель житлової та громадської забудови.
12.	Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.
13.	Порядок використання та правовий режим земель транспорту, зв'язку, енергетики, оборони.
14.	Відповідальність за порушення земельного законодавства.
15.	Предмет, метод, система та принципи аграрного права.
16.	Джерела аграрного права.
17.	Аграрні правовідносини.
18.	Суб'єкти аграрного права.
19.	Правові засади державного регулювання сільського господарства.
20.	Правовий статус окремих суб'єктів господарювання в сільському господарстві.
21.	Правове становище фермерських господарств.
22.	Правове регулювання ведення особистого селянського господарства.
23.	Правове регулювання якості та безпечності сільськогосподарської продукції.
24.	Правовий режим земель сільськогосподарського призначення
25.	Відповідальність за порушення аграрного законодавства.
26.	Аграрне законодавство країн – членів ЄС.
Разом	

6. Теми, винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1	Тлумачення земельного законодавства, застосування аналогії закону та аналогії права.
2	Рішення органів виконавчої влади та місцевого самоврядування як підстава виникнення земельних правовідносин.
3	Земля – об'єкт права державної та комунальної власності..
4	Правове регулювання управління в галузі використання та охорони земель.
5	Правова охорона земель. Плата за землю..
6	Загальна характеристика права власності на землю.
7	Право користування землею. Оренда землі. Право земельного сервітуту.
8	Правове регулювання ринкового обігу земельних ділянок
9	Склад та цільове призначення земель України.
10	Правовий режим та порядок використання земель сільськогосподарського призначення.
11	Правовий режим земель житлової та громадської забудови.
12	Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.
13	Порядок використання та правовий режим земель транспорту, зв'язку, енергетики, оборони.
14	Відповідальність за порушення земельного законодавства.
15	Предмет, метод, система та принципи аграрного права.
16	Джерела аграрного права.
17	Аграрні правовідносини.

18	Суб'єкти аграрного права.
19	Правові засади державного регулювання сільського господарства.
20	Правовий статус окремих суб'єктів господарювання в сільському господарстві.
21	Правове становище фермерських господарств.
22	Правове регулювання ведення особистого селянського господарства.
23	Правове регулювання якості та безпечності сільськогосподарської продукції.
24	Правовий режим земель сільськогосподарського призначення
25	Відповідальність за порушення аграрного законодавства.
26	Аграрне законодавство країн – членів ЄС.

Самостійна робота може бути виконана у формі реферату. Тематика рефератів, вимоги до оформлення та оцінювання рефератів вказані у Методичних рекомендаціях з Земельного та аграрного права України для виконання практичних та самостійних робіт студентами факультету управління, економіки та права денної форми навчання та студентів Навчально-наукового інституту заочної та післядипломної освіти спеціальність 081 «ПРАВО».

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Теми курсових робіт

1. Правове регулювання використання земель житлової та громадської забудови.
2. Поняття та види земельних правовідносин.
3. Правовий режим використання земель сільськогосподарського призначення.
4. Правовий режим використання земель водного фонду.
5. Використання земель громадянами України на підставі права власності.
6. Правове регулювання викупу земельних ділянок для суспільних потреб та з мотивів суспільної необхідності.
7. Особливості використання земель сільськогосподарського призначення громадянами України.
8. Правове регулювання оренди на земельні ділянки.
9. Використання земель громадянами України на умовах оренди.
10. Види використання земель громадянами України.
11. Обмеження прав на землю. Сервітутне користування.
12. Правове регулювання контролю за використанням та охороною земель.
13. Право користування чужою земельною ділянкою: емфітевзис та суперфіції.
14. Правовий режим використання земель лісгосподарського призначення.
15. Використання земель державної власності на праві постійного користування.
16. Правовий режим використання земель промисловості, транспорту, електронних комунікацій, енергетики, оборони та іншого призначення.
17. Процесуальний порядок викупу земельних ділянок.
18. Правове регулювання ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні: сучасний стан та перспективи.
19. Правовий режим використання земель історико-культурного призначення.
20. Правове регулювання порядку набуття і реалізації прав на землю.
21. Зміна цільового призначення земельних ділянок. Особливості зміни відповідних категорій земель.
22. Правовий режим використання земель оздоровчого призначення.
23. Правовий режим використання земель рекреаційного призначення.
24. Особливості використання особливо цінних земель в Україні.

8. Методи і форми навчання

1. Словесні методи – лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту;

2. Наочні методи – лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою

мультимедійних пристроїв.

3. Метод навчання за рівнем пізнавальної активності - пояснювально-ілюстративний метод, метод відтворення, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод.

4. Практичні методи – виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань(кейсів) і тестів, ділові ігри, презентації, доповіді, реферати.

9. Методи і форми контролю:

1. Усне опитування (індивідуальне, аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна практична перевірка – аналіз розв’язків ситуативних завдань (кейсів) і тестів шляхом застосування чинного законодавства у сфері цивільного права, аналіз рефератів, доповідей, презентацій, аналіз проведених ділових ігор.

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація у формі заліку та екзамену.

Форми контролю: усна, письмова, комбінована.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

(3 семестр)

Поточне тестування та самостійна робота 100 балів														Су ма	Ек за ме н	Су ма	
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т. 9	Т. 10	Т. 11	Т. 12	Т. 13	Т. 14				
3	3	3	3	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	50	50	100

(4 семестр)

Поточне тестування та самостійна робота 100 балів													Су ма	Ек за ме н	Су ма
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т. 9	Т. 10	Т. 11	Т. 12				
4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	5	4	4	50	50	100

11. Порядок оцінювання результатів навчання

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Земельне та аграрне право України» здійснюється у двох семестрах і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрових екзаменів в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння нормативно-правовими актами, що є джерелами Цивільного права України;
- володіння ключовими теоретичними знаннями про об’єкт дисципліни;
- здатність творчо мислити та синтезувати знання;
- уміння використовувати знання для розв’язання практичних завдань тощо.

Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Цивільне право України», містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов’язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі,

додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового заліку та екзамену у формі тестування в системі Moodle.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

12. Критерії оцінювання знань студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
64-74	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	не зараховано
0-34		

Загальні критерії поточного оцінювання знань студентів

% від кількості балів, визначеної робочою програмою дисципліни на відповідну тему (визначає викладач)	Критерії оцінювання
90-100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
75-89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

60-74	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань. Студент має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
0-59	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.
0-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі екзамену/заліку

13. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; методичні матеріали до семінарських, практичних занять; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

14. Рекомендована література ормативно-правові акти та судова практика

1. Конституція України : Закон України від 28. 06. 1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.(дата звернення: 15.08.2024).
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>. (дата звернення 21.08.2024).
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> .(дата звернення: 15.08.2024).
4. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.(дата звернення: 15.08.2024).
5. Про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та обмежень : Закон України від 01.07.2004 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.(дата звернення: 15.08.2024).
6. Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>. (дата звернення 21.08.2024).
7. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15> .(дата звернення: 15.08.2024).
8. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> . (дата звернення 21.08.2024).
9. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15> . (дата звернення 21.08.2024).
10. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15> . (дата звернення 21.08.2024).
11. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14> . (дата звернення 21.08.2024).
12. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17> .(дата звернення: 15.08.2024).

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності Закон України від 6 вересня 2012 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5245-17> . (дата звернення 21.08.2024).

Основна література

14. Земельний кодекс України. Науково-практичний коментар/ за заг. ред. Курила В.І. –Київ 2021. – 480 с.
15. Земельне право України. Підручник / За ред. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. – Вид. 2 перероб. і доп. – К., Істина, 2022. – 496 с.
16. Тетарчук І.В. Аграрне право України. Для підготовки до іспитів. Навчальний посібник. ЦУЛ. 2021. 244 с.

Допоміжна література

17. Грещук Г. І., Ратушна Б. П., Руданецька О.С., Туркот О. А., Музика Я. І. Правове регулювання функціонування агробізнесу в Україні : Монографія. Львів : Сполом, 2022. 213 с.
18. Грещук Г. І. Правове регулювання контролю та юридичної відповідальності у сфері використання та охорони земель в Україні. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Львів, 2019. Вип. 8. С. 63-71.
19. Грещук Г.І. Розвиток нормативно-правової бази щодо правового забезпечення землеустрою. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право . № 68 (2021), С. 104-109. DOI:
20. Грещук Г. І., Нестеренко, А. О. Правові механізми розвитку екологічного аудиту земель сільськогосподарського призначення. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2022. Вип. 33. С. 241-246. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/687>.
21. Грещук Г. І. Нормативно-правове регулювання сталого використання земель сільськогосподарського призначення. Вісник економічної науки України. 2022. № 1 (42). С. 26-31.
22. Грещук Г.І. Землевпорядний механізм у системі управління земельними ресурсами: роль та функції. Вісник Львівського національного університету природокористування. Серія «Економіка АПК» № 30. 2023. С.21-27.

15. Інформаційні ресурси

23. Бібліотечно-інформаційні ресурси – [книжковий фонд](#) читального залу Львівського НУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1), Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).

Електронні інформаційні ресурси:

- Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/>;
- Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
- Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
- Урядовий портал Кабінету Міністрів України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
- Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. Режим доступу: www.lsl.lviv.ua.
- Офіційний сайт Базы українського законодавства в Інтернет. Режим доступу: www.lawukraine.com.